

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

VOZOKANY

NA OBDOBIE 2021 - 2027

Verzia 1.0

Vypracoval: Kolektív Európskeho inštitútu regionálneho rozvoja, n.o.

Vozokany 15.12.2020

Letecký pohľad na obec Vozokany

zdroj: www.vozokany.eu

Mapa obce Vozokany

zdroj: www.google.sk

Obsah

Úvod

Východiskové koncepčné dokumenty

1. Analytická časť

- 1.1. Základná charakteristika obce
- 1.2. Ekonomický potenciál
- 1.3. Životné prostredie
- 1.4. Technická infraštruktúra
- 1.5. Analýza obecných financií
- 1.6. Analýza vonkajšieho prostredia

2. Strategická časť

2.1 SWOT analýza

- 2.1.1 Technická infraštruktúra
- 2.1.2 Sociálna infraštruktúra
- 2.1.3 Školstvo, šport a kultúra
- 2.1.4 Podnikanie a služby
- 2.1.5 Cestovný ruch
- 2.1.6 Životné prostredie

3. Programová časť

3.1. Akčný plán priorít obce

- 3.1.1. Akčný plán v oblasti technickej infraštruktúry
- 3.1.2. Akčný plán v oblasti sociálnej infraštruktúry
- 3.1.3. Akčný plán v oblasti školstva, športu a kultúry
- 3.1.4. Akčný plán v oblasti podnikania a služieb
- 3.1.5. Akčný plán v oblasti cestovného ruchu
- 3.1.6 Akčný plán v oblasti životného prostredia

4. Realizačná časť

4.1 Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu

4.2 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR

Záver

Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (ďalej len PHSR) je vypracovaný v zmysle Zákona č.503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Program poskytuje priestor pre rozvoj, overenie a aplikovanie nových integrovaných prístupov pri praktickej realizácii podnikateľských zámerov. PHSR je základným programovým dokumentom podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Prostredníctvom PHSR sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, hospodársku a environmentálnu oblasť.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je strednodobý programový dokument, ktorého cieľom je sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, prípadne rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod. Je to skôr koncepčný ako analytický dokument. Jeho základom je jasné vymedzenie hlavných problémov, ktoré sú pre hospodársky a sociálny rozvoj daného konkrétneho územia spoločné, a vytýčenie opatrení, ktoré by mali prispieť k riešeniu týchto problémov.

Základom jeho vypracovania a uvádzania do života obce je spolupráca kľúčových subjektov v katastrálnom území obce Vozokany v partnerstve, ktoré predpokladá participáciu širokého spektra inštitúcií : samosprávu obce, zástupcov štátneho a verejného sektora, podnikateľskú sféru, sociálnych partnerov i mimovládne organizácie.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je tiež východiskom tvorby územnoplánovacej dokumentácie, ak ju obec nemá, alebo jej aktualizácie, ak už existuje.

Metodickým základom zostavenia navrhovaného PHSR je udržateľnosť života na vidieku. Udržateľnosť „prikazuje“ aktérom vidieka prekročiť horizont konvenčnosti riešenia naliehavých úloh dňa, zamerať sa na to, aby dosiahnuté úspechy obsiahli aj plnenie dlhodobých cieľov. Stratégia spája udržateľnosť, rozvoj a dostupné služby s poslaním zelenej infraštruktúry. Víziou vidieka je byť „zeleným“, byť vidiekom

s duchom a energiou svojho „dedinského“ života, priateľským k návštevníkom a kvalitným životom. Víziou, ktorá predvída „dramatické“ klimatické zmeny, nové trendy a potreby obyvateľov aj na vidieku. Stratégiu naplnia jednotlivé ciele založené na znalosti podmienok a východísk.

Hranice vidieka určuje kultúrno-historický vývoj kraja. Vidiek nemá hranice, významovo smeruje do jednotlivých dedín. Strategickým cieľom je zvýšenie kvality života aj na vidieku, zachovanie a posilnenie jeho životaschopnosti. Cieľom je udržateľný a odolný vidiek. Vidiek je ohrozený ekonomickou globalizáciou. Vidiek kraja charakterizuje pôvodne poľnohospodárska krajina reprezentovaná sídlami s vlastnou kultúrou, s duchom vidieckosti. Vidiek veľkou mierou reaguje na rozvoj miest, urbanizuje sa, gravitácia mesta mení charakter dediny, tie strácajú ducha svojej pospolitosti. Urbanizácia kraja zmenila vidiek, jeho sídla, dediny sa diferencujú. Stratégiu rozvoja vidieka v rozmeroch kraja preto nemožno oddeliť od hospodárskeho a kultúrneho rozvoja miest, od ponuky zamestnanosti a služieb v mestách.

Architektúra vidieka je strategickou témou stvárňovania prostredia dedín, téma zameraná na reguláciu novej výstavby dediny s cieľom zachovať jej ráz. Prostriedkom toho je architektúra, dedina si má zachovať svoj „tradičný“ ráz. Luxus a samolúbošť jednotlivcov nemá miesto v stavebnom poriadku dediny. Dedina má predstavovať súrodo pôsobiaci celok. Vidiek kraja stojí pred stratégiou návratu k zmyslu pre stavebný poriadok dediny.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je ale predovšetkým „živý“ dokument, ktorý síce stanovuje základné body smerovania obce spolu s konkrétnymi cieľmi a úlohami, avšak v priebehu realizácie rozvojových aktivít je možné zareagovať na všetky nové aktivity, ktoré neustále vznikajú.

Východiskové koncepcné dokumenty

Pri vypracovaní PHSR bolo nutné zohľadniť a analyzovať patričné koncepcné dokumenty, s ktorými je PHSR v súlade a pri tvorbe dokumentu boli zohľadnené. Koncepcné dokumenty boli stanovené tak, aby zohľadnili národnú úroveň a úroveň regionálnu. Obec Vozokany spadá do územného obvodu Nitrianskeho samosprávneho kraja. Obec v súčasnosti nemá vypracovaný územný plán (ďalej len ÚP), nakoľko s počtom obyvateľov menej ako 2 000 nie je povinnosť takúto dokumentáciu mať. Ani v budúcnosti obec neráta s vypracovaním ÚP, ale naďalej chce k trvalo udržateľnému rozvoju pristupovať systémovo a komplexne.

Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Vozokany 2015-2020
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR) 2030
- Program rozvoja vidieka SR 2020
- Integrovaný regionálny operačný program 2020
- Operačný program Kvalita životného prostredia 2020
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja NSK 2016-2022
- Stratégia rozvoja vidieka Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022
- Vstupná správa pre spracovanie strategického dokumentu PHRSR/IUS rozvoja NSK do roku 2030 (Topoľčany)

Obsah a cieľ programu:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vozokany na obdobie 2021 – 2027 je zložený zo štyroch základných častí : analytickej, strategickej, programovej a realizačnej časti.

1. Analytická časť

Analytická časť založená na databáze informácií a ukazovateľov obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie (VÚC) a SPR Topoľčany ako aj odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné národné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce.

2. Strategická časť

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jeho vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky, rozvoja vidieka a v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja širšieho územia.

3. Programová časť

Programová (plánovacia) časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce/SPR/VÚC, t. j. obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike minimálne na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

4. Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

1. Analytická časť

1.1 Základná charakteristika obce

Obec Vozokany sa nachádza na úpätí Považského Inovca v bočnom údolí horného toku Hlavinky v nadmorskej výške 239 m n. m. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1375.

Administratívne je obec zaradená do obvodu Topoľčany, územného celku Nitrianskeho samosprávneho kraja a do NUTS II Západné Slovensko. Obec leží 16 km od okresného mesta Topoľčany, 2 km od susednej obce Nitrianska Blatnica, kde sa tiež nachádza najbližšia základná a materská škola a najbližšie zdravotnícke centrum. Dopravná dostupnosť územia je zabezpečená hlavnou cestou, cez obec neprechádza železničná sieť. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v 16 km vzdialenom meste v Topoľčanoch.

Kód obce	505757
Názov okresu	Topoľčany
Názov kraja	<u>Nitriansky</u>
Štatút obce	obec
PSC	956 05
Telefónne smerové číslo	038
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1318
Nadmorská výška stredu obce - mesta v m	239
Celková výmera územia obce [ha]	912
Hustota obyvateľstva na km ²	35

Vzdialenosť obce od okresného, krajského a hlavného mesta je nasledovná:

- Vozokany - **Topoľčany** 16 km
- Vozokany - **Nitra** 53 km
- Vozokany - **Bratislava** 103 km

Vzdialenosť obce od ostatných pólov rozvoja regionálneho a národného významu:

- Vozokany - **Partizánske** 37 km
- Vozokany - **Bánovce nad Bebravou** 39 km
- Vozokany - **Trenčín** 63 km
- Vozokany - **Prievidza** 67 km
- Vozokany - **Piešťany** 17 km

Obec Vozokany je doložená z roku 1318 ako Wezeken, neskôr Vozokany (1773), maď. Vozokány, Vezekény. V roku 1353 patrila obec Jánovi, synovi Imricha, v 16. storočí je spustošili Turci. V chotári obce bola v roku 1652 bitka s Turkami. Obyvatelia boli roľníci, vinohradníci, pestovali kapustu a zeleninu. V období rokov 1931 – 1933 pôsobil v obci známy spisovateľ František Hečko.

Obec Vozokany disponuje atraktívnymi prírodnými podmienkami, predovšetkým vďaka okolitým lešom, ktoré slúžia na relax, prechádzky, oddych a zber húb. Z obce je možný výstup na Marhát. Vo Vozokanoch chýbajú ubytovacie a stravovacie zariadenia, ale do budúcnosti sa plánuje s ich vytvorením.

Demografická situácia

Obec Vozokany sa s celkovým počtom obyvateľov 346 (k 31. 12. 2020) zaraďuje medzi malé obce okresu Topoľčany. Vo vývoji počtu obyvateľov od roku 2015 do roku 2020 sa nezaznamenal výraznejší pokles počtu obyvateľov. Vývoj počtu obyvateľstva v obci možno charakterizovať ako stabilizovaný.

Záporné hodnoty prirodzeného prírastku môžu mať z dlhodobého hľadiska nepriaznivý vplyv na vekovú štruktúru obce. Problém prirodzeného prírastku je veľkým problémom vidieckych obcí na celom Slovensku, a tento problém možno badať aj v obci Vozokany. Tento problém je spôsobený nedostatočnou motiváciou mladých ľudí usadiť sa na vidieku a slabou ponukou a kvalitou služieb.

Veková štruktúra obyvateľov

Okrem vývoja celkového počtu obyvateľov je nutné venovať pozornosť vekovým charakteristikám obyvateľstva, ktoré vypovedajú o „starnutí“, resp. „mladnutí“ obce. Jednoznačnú prevahu má v obci obyvateľstvo v produktívnom veku, ktoré tvorí 68 % z celkového počtu obyvateľov. V roku 2020 prevládali obyvatelia v poproduktívnom veku nad obyvateľmi v predproduktívnom veku o 20 %. V rokoch 2019 a 2020 sa výrazne prejavuje prevaha poproduktívnej zložky nad predproduktívnou, na základe čoho sa veková štruktúra obce hodnotí ako regresívna.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Obec Vozokany je charakterizovaná nižšou vzdelanostnou úrovňou, keďže dominantné postavenie majú obyvatelia so základným vzdelaním a so stredoškolským vzdelaním bez maturity.

Takáto nepriaznivá vzdelanostná štruktúra je s najväčšou pravdepodobnosťou spôsobená odchodom mladých a vzdelaných ľudí do miest a zahraničia, pretože v obci a jej blízkom okolí nenachádzajú uplatnenie na trhu práce. Vysokoškolsky vzdelaní obyvatelia tvoria 4 % z celkového počtu obyvateľov a za posledné roky sa ich počet výrazne nezmenil.

Náboženská štruktúra obyvateľstva

Z náboženského hľadiska možno obec tiež charakterizovať ako jednoliatu, keďže vysokú prevahu majú obyvatelia hlásiaci sa k rímsko-katolíckej cirkvi (96%). Obyvatelia evanjelického vierovyznania tvoria 1 %, pravoslávneho 1 %, iného vyznania tvoria 1 %, nezistené vierovyznanie bolo u 4 obyvateľov.

1.2 Ekonomický potenciál

Ekonomicky aktívna zložka obyvateľstva je tvorená 216 obyvateľmi (102 žien, 114 mužov). Ekonomicky aktívne obyvateľstvo predstavuje 65 % - tný podiel na celkovom počte obyvateľov. Denne za prácou odchádza 65 obyvateľov, z čoho najviac obyvateľov dochádza do neďalekého mesta Piešťany (25), do okresného mesta Topoľčany (20) a do Radošiny (10) a vysoký podiel dochádzajúcich obyvateľov je zaznamenaný v kategórii iné.

Stavebníctvo, bytová výstavba

Obytná zástavba je z funkčného hľadiska najrozšírenejšou formou, ktorá predstavuje až 60% všetkých podlažných plôch. Obytná výstavba je sústredená do

rodinných domov. Podľa výsledkov sčítania obyvateľov v roku 2011 sa v obci nachádzalo 158 rodinných domov, z toho 126 trvale obývaných a 3 bytové domy. 32 domov je v obci využívaných ako chalupy.

Stavebný rozvoj obce je možný jednak v zastavanom území, ako i rozšírením zastavaného územia. Takýmto spôsobom je možné prilákať nových obyvateľov a vytvoriť predpoklad pre celkový rozvoj obce. Vzhľadom na malú vzdialenosť od krajského mesta a výbornú dostupnosť je možnosť výstavby zaujímavá pre obyvateľov miest Topoľčany, Piešťany a Nitra.

Spolupráca

Členstvo v mikroregióne „Združenie obcí pod Marhátom“ môže zjednodušiť riešenie problémov v danom regióne a umožní realizáciu väčších a spoločných projektov s možnosťou čerpania dotácií a prostriedkov od štátu a EÚ.

Ďalej ide aj o združenie obcí TIR (Tribečsko - inovecký región).

Miestna akčná skupina OZ Mikroregión RADOŠINKA je partnerstvo zástupcov verejného, súkromného a občianskeho sektora, ktoré pôsobí na území 30 obcí.

V súčasnosti obec Vozokany spadá od Strategický programový región (SPR) Topoľčany.

Priemysel, malé a stredné podnikanie

Podnikateľská aktivita na území obce nie je výrazná, čo môže byť spôsobené nedostatkom výrobných zdrojov. Podnikateľskú činnosť vykonávajú 3 podniky, ktoré spolu zamestnávajú 8 ľudí. V obci chýba väčší podnik, ktorý by bol pre miestnych obyvateľov zdrojom pracovných príležitostí.

Podnikateľské aktivity sú zamerané na poskytovanie služieb predajom potravín, mäsa a rozličného tovaru a pohostinské služby.

Pôdohospodárstvo

Keďže prírodné podmienky v danej oblasti umožňujú dobrý rozvoj poľnohospodárstva, a to rastlinnej aj živočíšnej výroby, poľnohospodárstvo bolo už oddávna ťažiskovým zdrojom živobytia pre miestnych obyvateľov.

Okres Topoľčany má výborné podmienky pre poľnohospodársku výrobu. Z celkového výmeru územia okresu tvorí poľnohospodárska pôda 64 %. Úrodnosť pôd je vysoká, čo vyplýva zo skutočnosti, že v okrese sú významne zastúpené hlavne hnedozeme, ale aj čiernozeme a čiernice.

Poľnohospodárske družstvo nachádzajúce sa v obci, zamestnáva 3 pracovníkov v rastlinnej a živočíšnej výrobe. Rastlinná výroba hospodári na 421 Ha ornej pôdy so zameraním na obiloviny a kukuricu (60%), olejninu (15%), strukoviny (5%), repa a okopaniny (10%) a zbytok krmoviny. V obci sa nachádza výrobná mäsa, predajňa mäsových výrobkov a potraviny. Lesné porasty sa nachádzajú na okraji obci.

Cestovný ruch

Z hľadiska hospodárskeho i sociálneho rozvoja má pre každé sídlo význam vidiecky cestovný ruch. Pod týmto cestovným ruchom rozumieme formu pobytu návštevníkov v obci, ktorého hlavným cieľom je získať zážitok z návštevy. Pri vidieckom cestovnom ruchu ide o formu menej pokojného oddychu, pričom typickým motívom účasti na ňom je snaha dozvedieť sa niečo nové, rozšíriť svoj informačný obzor, aktívne tráviť voľný čas v prírode, športovať, zmeniť každodenný spôsob života, zabaviť sa, dobre sa najesť, užiť si.

Cestovný ruch môže byť motivovaný pracovne (obchodný) alebo turisticky (kultúrny, vzdelávací, zdravotný, návšteva príbuzných a známych).

V bezprostrednom okolí obce Vozokany sa nachádzajú významné kultúrne a prírodné pamiatky:

- **Rotunda „Jurko“** starorománska pamiatka (Rotunda svätého Juraja). Vznik rotundy je datovaný na 1. tretinu 9. storočia. a vyhliadková veža na Marháte,
- **Hradisko Valy** - rekonštrukcia osídlenia Slovanov priamo v prírode a jedným z najvýznamnejších archeologických lokalít v strednej Európe z 9. storočia,
- **Náučný chodník Považský Inovec** – predstavuje návštevníkom prírodné krásy i kultúrno-historické pamiatky v severnej časti topolčianskeho okresu.

Tieto a aj ďalšie iné by mohli napomôcť k rozvoju cestovného ruchu a rekreácie.

Obec Vozokany pre rozvoj cestovného ruchu spĺňa dve z troch základných podmienok:

- existencia primárnej ponuky (prírodné podmienky a kultúrno-historický potenciál) v takom rozsahu a kvalite, ktorá je prítiažlivá a vyvoláva návštevnosť obce
- komunikačná dostupnosť, ktorá umožňuje prístup do obce a pohyb za jeho atrakciami (chyba cyklochodník resp. napojenie na širší okruh),
- absencia vybavenosti zariadeniami, ktoré umožňujú pobyt v obci a viac ako jednodňovú návštevu jeho atraktivít.

Nevyhnutnou podmienkou je ponuka ucelených produktových balíkov a kvalitná propagácia cestovného ruchu v domácom aj zahraničnom meradle. Vzhľadom na nížinný, mierne zvlnený terén sú v celom kraji veľmi dobré podmienky pre cykloturistiku. Destinačný manažment spočíva v koordinácii existujúcich marketingových aktivít a v reflektovaní existujúcich príležitostí v danom regióne. Dôležité je vytvorenie systému destinačného manažmentu na území kraja a podpora spolupráce medzi subjektmi cestovného ruchu. Pre existenciu a rozvoj cestovného ruchu v obci nie je nevyhnutné vypracovať koncepciu jeho rozvoja. Cieľom by mala byť širšia koncepcia na úrovni SPR Topolčany a malo by pri tom ísť o vytvorenie všeobecného produktu „obec Vozokany“ s vlastnou značkou a diferencovanou ponukou, ktorá by obstála v konkurencii na trhu vidieckeho cestovného ruchu.

1.3 Životné prostredie

Ochrana prírody a krajiny je jedným zo základných výrazov starostlivosti každej spoločnosti o životné prostredie, ktorá determinuje kvalitu života v prostredí. Je jedným z predpokladov zachovávanía prírodného a kultúrneho dedičstva pre ďalšie generácie. Biodiverzita na území kraja je výsledkom vývoja jeho prírodnej krajiny a vplyvu človeka na ňu. V NSK sa nachádza pomerne vysoký počet chránených území z hľadiska záujmov štátnej ochrany prírody a krajiny, Európskej sústavy chránených území NATURA 2000, Ramsarskej konvencie ako aj ďalších medzinárodných dohovorov.

V duchu myšlienky „Mysli globálne, konaj lokálne“ za svoj kataster zodpovedá každý obyvateľ vidieka. Všetky zásahy do krajinného zázemia obce sú preto výsledkom zodpovedného rozhodovania vychádzajúceho z prírodných a ekologických hodnôt katastrálneho územia. Rozvoj obce nesmie ohroziť produktívne plochy poľnohospodárskej výroby (úrodnú ornú pôdu, pasienky, ovocné sady, vinohrady) ani vzácne prvky prírodného kapitálu, akými sú vegetačné prvky a formácie s väzbou na konkrétne biotopy (lesy, lúky, slaniská, mokrade).

Úlohou zelenej infraštruktúry je aktívna protipovodňová ochrana, a to prostredníctvom zelených poldrov, záplavových území či umelých mokradí, ktoré dokážu čistiť a zadržiavať povrchovú vodu v krajinnom priestore vidieka.

Na základe aktualizovanej Environmentálnej regionalizácie Slovenska, ktorú uskutočnila Slovenská agentúra životného prostredia, sa zaraďuje celé územie obce do 2. stupňa kvality. V obci sa nenachádzajú žiadni významní znečisťovatelia, ktorí by ohrozovali kvalitu životného prostredia.

Ekologická stabilita územia je veľmi nízka, koeficient ekologickej stability je 0,94, čo znamená, že územie je intenzívne využívané, najmä poľnohospodárskou výrobou, oslabenie autoregulačných pochodov v ekosystémoch spôsobuje ich značnú ekologickú labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatkovej energie. Na území katastra obce sa nenachádzajú žiadne významné biokoridory ani biocentrá.

Obec má príjemný a upravený estetický vzhľad, ktorý však narúšajú čierne skládky odpadov, ktoré sa nachádzajú na okraji obce. Z hľadiska zatraktívnenia územia do popredia vystupuje potreba doplnenia odpadových košov, úprava autobusových zastávok a vysadenie okrasných drevín a kvetov.

Správa prvkov a plôch zelene, hlavne verejnej a čiastočne aj vyhradenej, je v kompetencii miestnych samospráv. Dôležité je, aby túto funkciu vykonával spôsobilý a kompetentný odborník. O zeleni často rozhodujú pracovníci bez adekvátneho odborného vzdelania. Konceptia zelenej infraštruktúry dediny je v kompetencii odborne profilovaných krajinných a záhradných architektov. Výrub drevín si vyžaduje odborné vyhodnotenie a kompetentné rozhodnutie. Obec by si mala prostredníctvom účinnej zelenej infraštruktúry udržiavať vo svojom prostredí čerstvý a vlhký vzduch a znižovať teplotu vzduchu a aktívnych povrchov. Pomôže si tak zmierniť dopady meniacej sa klímy. Zdravé systémy zelene v sídle a krajine podporia prirodzený kolobeh vody a pomôžu udržať, skvalitniť a recyklovať vodu v prostredí dediny prostredníctvom zhromažďovania zrážkovej vody v dažďových záhradách, poldroch či umelých mokradoých líniiach pozdĺž miestnych komunikácií.

Prírodné pomery

Prírodno-geografické podmienky majú v štruktúrovaní priestorového ekonomického systému zvláštny význam. Ovplyvňujú ekonomický rozvoj v priestore

tým, že vytvárajú podmienky pre lokalizáciu ekonomických činností, vplyvajú na formovanie sídelnej štruktúry a ovplyvňujú spôsob života obyvateľov v regióne.

Geomorfologické a geologické podmienky

Podľa regionálneho geomorfologického členenia Slovenska je kataster obce Vozokany súčasťou Nitrianskej pahorkatiny, pri juhovýchodnom úpätí Považského Inovca. Stred obce má nadmorskú výšku 237 m n. m., kataster 200 – 740 m n. m.. Oblasť, do ktorej spadá obec Vozokany, je charakterizovaná odlesneným mierne členitým pahorkatinným reliéfom s pozdĺžnymi úvalmi a rozčlenenými chrbtami. Geologický podklad tvoria ílovité a piesčité vápence, tmavé vápence a dolomity, ale tiež sivé pestré íly, prachy, piesky, štrky a sladkovodné vápence.

Hydrologické podmienky

V severnej časti katastrálneho územia obce Vozokany pramení vodný tok pretekajúci obcou. Od prameňa tečie juhovýchodným smerom cez intravilán obce a pokračuje južným smerom do potoka Hlavinka. Cez obec preteká v celkovej dĺžke 2 km. V katastri obce sa nachádza prameň pri horárni a v bani, ktorým je zásobovaná obec Vozokany.

Klimatické podmienky

Z klimatického hľadiska patrí územie obce do teplej oblasti, okrsku teplého mierne suchého, s miernou zimou a priemernou ročnou teplotou 9,2 °C. Priemerné teploty v júli dosahujú hodnotu 18 – 19 °C a v januári -2 až -3 °C. Na podnebie obce má veľký vplyv severný výbežok Podunajskej nížiny a hlavne jej južný sklon, ktorý ovplyvňuje slnečný svit, a tým aj celkové slnečné ohrievanie oblasti. Priemerné ročné zrážky dosahujú hodnotu 550 – 600 mm. Prevládajúce smery vetra sú južné až juhozápadné.

Teplotné podmienky

Nasledovné klimatické údaje sú podľa dlhodobého /päťdesiatročného/ priemeru meraní meteorologickej stanice SŠ Radošina:

- priemerná ročná teplota 10,07 C
- priemerná teplota za vegetáciu 15,52 C
- celkové množstvo zrážok za rok 537,5 mm
- množstvo zrážok za IV – X. mesiac 392,4 mm
- interval medzi posledným a prvým dňom s teplotami 0,1 C a nižšími je viac 165 dní
- priemerné júlové teploty dosahujú hodnoty 25 – 27 C
- priemerná doba slnečného svitu za rok 2219 hod.
- prvý mrazivý deň v priemere 13.10.
- posledný mrazivý deň v priemere 10.4.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Na území obce sa okrem bežných druhov tráv vyskytujú rastlinné spoločenstvá zastúpené listnatými stromami: lipa malolistá (*Tilia cordata*), breza previsnutá (*Betula pendula*), agát biely (*Robinia pseudoacacia*), dub letný (*Quercus robur*), dub cerový (*Quercus cerris*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*). V obci sa vyskytujú aj liečivé rastliny. Zoografické zloženie bioty zodpovedá charakteru krajiny a na území obce sa vyskytujú: sova obyčajná (*Strix aluco*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), veverica stromová

(Sciurus vulgaris), diviak lesný (Sus scrofa), srnec lesný (Capreolus capreolus), zajac poľný (Lepus europaeus), bažant (Phasianus colchicus), plazy.

Pedologické podmienky

Z pôdných typov sú v obci zastúpené najmä hnedozeme, miestami pseudoglejové, hnedozeme kultizemné a kambizeme modálne a kyslé. Z pôdných typov prevládajú hlinité pôdy, ale v katastri sa vyskytujú aj hlinito-piesčité a kamenité pôdy, najmä na svahoch Marhátu.

Štruktúra pôdneho fondu

Celková rozloha katastra obce Vozokany je 911,67 ha. V štruktúre pôdneho fondu má dominantné postavenie poľnohospodárska pôda, ktorá sa rozprestiera na ploche 442,7 ha (86,25 %). Lesné pozemky zaberajú 2 % z celkovej rozlohy, zastavané pozemky majú na celkovej rozlohe 1,13 % - tný podiel, vodné a ostatné plochy predstavujú 10,63 % z celkovej rozlohy. Stupeň zornenia poľnohospodárskej pôdy je vysoký, dosahuje úroveň 93,74 %. Ostatné pozemky majú na celkovej rozlohe nízky podiel a sú tvorené trvalými trávnyimi porastami (6,26 %). V obci sa nenachádzajú vinice, chmeľnice ani sady.

Poľnohospodárska pôda spolu: 5,03 km² 503 ha - 55%	Pôda nepoľnohospodárska spolu: 4,09 km² - 409 ha - 45%
- Pôda orná: 4,50 km ² - 450 ha - 89,53%	- Lesný pozemok: 3,69 km² - 369 ha - 90,15%
- Trvalé kultúry:	- Vodná plocha: 0,06 km² - 6 ha - 1,38%
Chmeľnice: 0,00 km² - 0 ha - 0,00%	- Plocha zastavané nádvoria: 0,15 km² - 15 ha - 3,65%
Vinice: 0,00 km² - 0 ha - 0,01%	- Plocha ostatná: 0,20 km² - 20 ha - 4,82%
Záhrady: 0,12 km² - 12 ha - 2,38%	
Ovocné sady: 0,01 km² - 1 ha - 0,18%	
- Trvalé trávnaté porasty: 0,40 km² - 40 ha - 7,91%	

Na teplotných pomeroch sa výrazne uplatňuje reliéf pohoria Považského Inovca, ktorý zabraňuje prenikaniu studených vzdušných mäs zo severu a je otvorené pre južné prúdenie. Spolu s prevládajúcou južnou expozíciou svahov spôsobuje zvýšenie priemerných teplôt. Slnečný svit v letnom období je až 60 % , v zimnom období cca. 25 %.

1.4 Technická infraštruktúra

Doprava

Obec z hľadiska automobilovej dopravy leží na trase štátnej cesty č. E 499 prostredníctvom, ktorej je napojená aj na svoje administratívne centrum. Postavenie tejto štátnej cesty v tomto úseku patrí medzi dôležité dopravné ťahy v rámci Slovenska a plní najmä regionálnu funkciu v Nitrianskom kraji. Veľkosti obce zodpovedá aj malý počet miestnych komunikácií. Takmer všetky komunikácie sú v šírkovom usporiadaní do 5 metrov. Napriek malým šírkam vozoviek sú všetky obojsmerne prevádzkované. Celková dĺžka miestnych komunikácií je viac ako 5 km.

V trasách miestnych komunikácií nie sú chodníky vybudované. Konštrukcia chodníkov, ktoré sú popri hlavnej ceste je asfaltovo-betónová. Na niektorých miestach, kde sa chodníky nenachádzajú, je bezpečnosť ľudí aspoň čiastočne riešená obmedzením rýchlosti dopravy.

Parkovacie miesta existujú iba v trase štátnej cesty II triedy a na niektorých miestnych komunikáciách pri objektoch vybavenosti a služieb, na miestach, kde prichádzajú zákazníci, zamestnanci a návštevníci. Povrch parkovacích miest je rôzny. Nedostatok parkovacích miest je však najviac viditeľný pri spoločenských akciách. Za týmto účelom by bolo potrebné vytvoriť miesta na parkovanie v určitej lokalite pre osobné automobily.

Garážovanie motorových vozidiel je riešené hlavne v súkromných garážach v rodinných domoch, alebo v samostatne stojacich garážach pri rodinných domoch. Firemné vozidlá sú garážované v areálových objektoch.

Hromadnú prepravu osôb obce zabezpečuje autobusová doprava. Prepravu cestujúcich hlavne do okresného mesta Topoľčany, ale aj do okolitých sídiel, zabezpečuje dopravný závod SAD Nitra, pobočka Topoľčany.

Vodovod, kanalizácia a plynovod

Obec Vozokany má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Voda pre uvedený systém sa hygienicky zabezpečuje v čerpacej stanici chlórdioxidom, zdravotné zabezpečenie vody zabezpečuje prevádzkovateľ vodovodu. Na vodovodnú sieť sú okrem obyvateľstva a občianskej vybavenosti napojené aj hospodárske objekty.

Z hľadiska hygienického i hľadiska ďalšieho rozvoja obce je stav odkanalizovania odpadových vôd z obce nevyhovujúci. Obec nemá vlastný systém kanalizácie a nie je napojená na žiadnu čističku odpadových vôd. V tejto oblasti sa plánuje výrazná investícia. Odpadová voda je zhromažďovaná v žumpách a septikoch, ktoré sú staré a priepustné a ohrozujú tak podzemnú vodu, čo predstavuje reálnu hrozbu pre zdravie miestnych obyvateľov a životné prostredie.

Odvádzanie dažďových vôd je riešené ochrannými technickými zariadeniami pre odvádzanie dažďových povrchových vôd pomocou udržiavaných rigolov vedľa štátnej cesty. Miestne komunikácie majú rigoly, miestami ale neudržiavané. Z tohto dôvodu dažďové vody vsakujú do zelených pásov vedľa komunikácie alebo sa priamo zhromažďujú na ceste a vytvárajú kaluže.

Zemný plyn sa v obci v prevažnej miere používa na vykurovacie účely, prípravu teplej vody a na varenie. Dodávateľom zemného plynu v obci je SPP a.s. Každý odberateľ je vybavený obchodným meradlom na meranie odobratého množstva zemného plynu. V obci sa nachádzajú tri kategórie odberateľov zemného plynu. Sú to domácnosti, maloodberatelia a stredno-odberatelia respektíve

veľkoodberatelia. Zemný plyn je dodávaný systémom plynárenských zariadení, ktorých prevádzkovateľom je v súčasnosti SPP a.s. OZ Nitra.

Elektrická sieť, pošta a telekomunikácie

Vybavenie obce Vozokany elektrickou energiou je zabezpečované systémom transformovní, ktoré sú napojené na 22kV vzdušné vedenie. Všetky elektrické siete, verejné osvetlenie a aj transformovne sú v pomerne dobrom technickom stave. Pre prípadné nové investičné zámery v obci bude treba riešiť rekonštrukciu elektrickej siete, hlavne čo sa týka osadenia nových transformovní, prípadne rekonštrukciou existujúcich transformovní. Možné je aj zvýšiť prenosovú schopnosť niektorých úsekov nízkonapäťového vedenia.

V obci sa nenachádza pobočka pošty, najbližšia sa nachádza v Nitrianskej Blatnici. Telekomunikačné služby sú v obci zabezpečené prostredníctvom digitálnej telefónnej ústredne, ktorá je napojená na diaľkové káble. Táto ústredňa bola daná do užívania v roku 2004 a nahradila starú analógovú ústredňu. V súvislosti s inštaláciou novej ústredne by bolo vhodné v celej obci drôtové pripojenie nahradiť podzemnými optickými káblami. Obec má možnosť pripojenia na internet pomocou WIFI signálu, ktorú ponúka súkromná spoločnosť. V obci je zriadený aj miestny rozhlas. Rozvod miestneho rozhlasu je urobený vzdušnými vodičmi na spoločných elektrických stĺpoch nízkeho napätia a na samostatných oceľových stožiaroch. Reprodukory sú umiestnené na samostatných stožiaroch aj na betónových stĺpoch nízkonapäťového elektrického vedenia.

Znižovanie energetickej náročnosti má byť systematické, aktivity sa majú navzájom dopĺňať tak, aby sa maximálne využil potenciál úspor energie. Prioritou je znížiť potrebu energie a až následne pokrývať nevyhnutnú spotrebu z účinných systémov centralizovaného zásobovania teplom alebo z obnoviteľných zdrojov energie. Opatrenia by mali byť zamerané na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, na energeticky úsporné opatrenia v domácnostiach a vo verejných budovách.

Odpady

Riešenie problematiky komunálneho odpadu a nový prístup k odpadom má vplyv na zlepšenie stavu životného prostredia a rast životnej úrovne obyvateľstva. Zneškodňovanie komunálneho odpadu z obce je v súčasnosti riešené na regionálnej skládke Bojná. Odvoz je zabezpečovaný firmou Nehlsen ECO Topoľčany dvakrát mesačne. Obec odváža komunálny odpad na novú bližšiu skládku v obci Bojná. Nakladanie s komunálnym odpadom upravuje VZN obce, ktoré podrobnejšie rieši povinnosti pôvodcu odpadu.

V obci sa nedostatočne využívajú biologické odpady na organické hnojivá - zatiaľ sa nepodarilo vytvoriť podmienky na zriadenie kompostovacích plôch.

Okrem riadených skládok sporadicky vznikajú tzv. divoké skládky. Ich pôvod možno hľadať v príznačnej ľahostajnosti a nedisciplinovanosti verejnosti, ale i v problémoch umiestňovania a pravidelného vyprázdňovania kontajnerov.

Predpokladá sa preto, že spomíname divoké skládky budú ekologicky zlikvidované a nahradené zeleňou. Napriek tomu by však obec mala v budúcnosti zvýšiť opatrenia na zabránenie vzniku takýchto skládok.

Triedenie odpadu je jednou z aktivít, prostredníctvom ktorého sa šetria prírodné zdroje a znižujú sa negatívne vplyvy na zdravie ľudí a životné prostredie a to nielen vo výrobných procesoch ale aj na skládkach. Zvýšenie zefektívnenia

nakladania s odpadmi vychádza zo zavádzania nových a modernizácie už existujúcich systémov triedeného zberu.

1.5 Analýza obecných financií

Realizácia Programu rozvoja obce Vozokany nie je možná bez finančných prostriedkov. Z toho vyplýva, že prvoradou úlohou je zaistenie potrebných finančných zdrojov.

Najnižšiu zložku verejných financií predstavuje obecný rozpočet. Prostredníctvom svojho rozpočtu obec financuje tak vlastné činnosti, ako aj činnosti delegované štátom (napr.: sociálna činnosť).

Zostavovanie miestneho rozpočtu je veľmi dôležitá etapa rozpočtového procesu, z dôvodu čo najpresnejšieho naplánovania príjmovej a výdavkovej stránky rozpočtu.

tab. Daňové príjmy obce v EUR

Druh dane	2017	2018	2019
Dane celkom	88 903,70	96 825,95	104 537,21
Daň z príjmu FO	62 419,97	70 201,14	77 732,66
Daň z príjmu PO			
Daň z pozemkov	17 687,65	17 904,08	17 855,11
Daň zo stavieb	3838,38	3829,03	3 925,72
Miestne dane a poplatky	4 892,00	4 826,00	4 958,00

zdroj: OÚ Vozokany

tab.: Príjmy a výdavky obce v EUR

	2017	2018	2019
Príjmy celkom	105 755,68	145 187,68	133 130,07
Výdavky celkom	77 024,89	133 846,65	102 019,92
z toho : kapitálové výdavky	3 714,70	34 503,09	10 056,18
Výsledok hospodárenia	28 730,79	11 341,03	31 110,15

zdroj: OÚ Vozokany

Príjmy obce Vozokany v sledovanom období 2017 – 2019 vykazovali rastúci trend, ktorý vykazovali aj výdaje. Najvýznamnejšou príjmovou zložkou obce tvoria daňové príjmy a príjmy z dotácií.

Výdaje obce v sledovanom období boli nižšie ako príjmy. To vytvára dobrú finančnú spôsobilosť pre financovanie a spolufinancovanie aktivít a projektov podporujúcich rozvoj obce. Preto je pri vytváraní nasledujúcich rozpočtov naďalej dbať hlavne na výdavky ako aj správne nastavenie celkového rozpočtu. Na ich

efektívnejšie využitie bude veľkou mierou prispievať aj Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

1.6 Programový prienik s VÚC Nitra

Prioritné oblasti boli vybrané na základe výsledkov diskusií pracovných skupín a boli potvrdené SWOT analýzou a problémovou analýzou. Aby sa tieto prioritné oblasti mohli reálne dosiahnuť v rámci daného časového horizontu, je potrebné sa zamerať na globálne, strategické a špecifické ciele, ktoré sa budú realizovať opatreniami a na ne nadväzujúcimi rámcovými aktivitami.

Hospodárstvo

Pre oblasť hospodárstvo hlavným identifikovaným problémom je „Nízka ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť“, následkom ktorej je nízka úroveň dôchodkovosti firiem, únik kvalifikovanej pracovnej sily a destabilizácia vidieckeho osídlenia. Príčinami uvedeného problému je nízka tvorba pridanej hodnoty, nedostatočne rozvinutý inovačný potenciál, nedostatočne využívaný potenciál cestovného ruchu a nestabilné monoštruktúrne orientované poľnohospodárske podniky.

Ľudské zdroje

Oblasť ľudských zdrojov vykazuje hlavný problém „Nedostatočne rozvinutý ľudský potenciál“, ktorý má za následok nedostatok kvalifikovaných pracovných síl, vysoký podiel znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a nízku úroveň príjmov obyvateľov. Príčinami tohto problému sú nedostatočná úroveň infraštruktúry vzdelávania, nedostatočne rozvinutý systém vzdelávania s ohľadom na požiadavky trhu práce a nedostatočná úroveň sociálnej infraštruktúry a sociálnych služieb.

Životné prostredie

V oblasti životného prostredia je identifikovaný hlavný problém „Ohrozenie životného prostredia a udržateľného rozvoja územia“, následkom ktorého sú znečistenie zložiek životného prostredia a znižovanie kvality života. Príčinami sú ohrozenie zložiek životného prostredia a udržateľnosti rozvoja územia a ohrozenie zdravia obyvateľov a kvality života.

Dopravná a technická infraštruktúra

V oblasti dopravnej infraštruktúry je problémom zvyšovanie rastu automobilovej dopravy, čo má za následok zhoršovanie stavu regionálnych komunikácií a tým aj zhoršenie dopravnej dostupnosti regiónov kraja. Hlavným problémom v oblasti technickej infraštruktúry je jej nedostatočná kvalita.

2 Strategická časť

Pri stanovení vízie rozvoja územia obce Vozokany bolo nutné prihliadať na fakt, že sa vzťahuje k dlhodobému horizontu 10 rokov. Vízia by mal byť v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022.

Vízie a ciele národnej stratégie sa vzťahujú na obdobie do roku 2030. Ťažiskom dokumentu sú rozvojové priority štátu pre programové obdobie 2021 - 2027, ktoré majú viesť k splneniu vytýčených významných národných cieľov.

V komparácii s ostatnými členskými štátmi EÚ dosiahla SR za posledné viac ako dve dekády dynamického hospodárskeho a sociálneho vývoja významný spoločenský pokrok. Postupnou realizáciou rozvojových projektov, podporných programov, vrátane štrukturálnych reforiem a systémových zmien, dochádzalo k modernizácii a modifikácii odvetvovo-sektorovej štruktúry hospodárstva, ako i konvergencii SR k ekonomicky vyspelým štátom. Vízia regionálneho rozvoja predstavuje stav, ku ktorému má Slovensko za niekoľko rokov dospieť - vymedzuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorit na obdobie 2021 až 2027 s výhľadom do roku 2030, ako aj postupy na ich dosiahnutie. Vízia regionálneho rozvoja Slovenska je definovaná takto: „Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.“ (Zdroj: Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, strana 34).

Počas realizácie aktualizovanej Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR bude pri plánovacích procesoch uplatňovaný integrovaný prístup orientovaný smerom k udržateľnému sociálnemu, ekonomickému, environmentálnemu a územnému rozvoju regiónov. Očakáva sa, že regióny budú schopné efektívne využívať svoj vnútorný potenciál ako svoju konkurenčnú výhodu s cieľom zvyšovať kvalitu života obyvateľov a v rámci jednotlivých regiónov budú znižované vnútroregionálne rozdiely.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 – 2022. Rozvojová vízia nitrianskeho samosprávneho kraja: „Nitriansky kraj bude rozvíjať diverzifikované hospodárstvo založené na moderných technológiách produkujúcich tovary a služby s vysokou pridanou hodnotou a vytvárať aktívne prostredie pre výskum, vývoj a inovácie. Do roku 2022 chce zvýšiť sociálny a environmentálny štandard života obyvateľov s kvalitnou a dostupnou infraštruktúrou“ (Zdroj: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016-2022, Strana 14).

S ohľadom na predošlý PHSR a vyššie uvedené strategické dokumenty, pristúpila obec Vozokany k vypracovaniu strategickej vízie na obdobie 2021 – 2027 nasledovne: „Obec Vozokany bude využívať svoj vnútorný potenciál k zlepšeniu sociálnych a ekonomických podmienok života v obci, zachovať kultúrne dedičstvo, zlepšovať obecnú infraštruktúru a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce..“

Vízia:

Neustále zlepšovanie kvality života občanov obce Vozokany a zabezpečenie primeraného rozvoja vo všetkých oblastiach v zmysle princípov trvalo udržateľného rozvoja, dostupnosti služieb občanom a zlepšovania kvality životného prostredia.

Strategický cieľ:

Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, pre zvýšenie konkurencieschopnosti obce a ekonomickej výkonnosti s trvale udržateľným rozvojom a rešpektovaním strategických cieľov VÚC

2.1 SWOT analýza

V etape analýz a tvorby stratégií spracovatelia využívajú rôzne matice, ktoré poukazujú na vzájomné vzťahy kritických faktorov. Jednou z nich je matica SWOT, ktorá tvorí koncepčný základ systematickej analýzy. Je moderným nástrojom analýzy hrozieb a príležitostí vo vonkajšom prostredí, hodnotených vo vzťahu k vnútorným silným a slabým stránkam, pričom uľahčuje ich vzájomné porovnanie.

Model SWOT je špecifický v tom, že vychádza z hrozieb, preto sa často k strategickému plánovaniu pristupovalo až za predpokladu očakávaných problémov. Matica SWOT systematizuje výber príslušnej stratégie, ktorá zodpovedá jednotlivým kombináciám vnútorných silných a slabých stránok, ale i príležitostiam a hrozbám vo vnútornom prostredí. SWOT analýza je štandardnou metódou bežne používanou v oblasti regionálneho rozvoja a plánovania.

Podstatou tejto metódy je odhalenie a súčasne vzájomné porovnanie vnútorných silných a slabých stránok (S- Strengths and W-Weaknesses) a možností a hrozieb (O-Opportunities and T-Threats), ktoré pôsobia na skúmaný objekt zvonka. Zmysel SWOT analýzy spočíva v akceptovaní silných stránok a odstraňovaní stránok slabých, čím sa zvyšuje pravdepodobnosť realizácie prípadných príležitostí a eliminuje sa dopad špecifikovaných hrozieb.

Základnou úlohou je teda analyzovať súčasnú a očakávanú budúcu situáciu, určiť smer rozvoja a nájsť prostriedky na dosiahnutie stanoveného cieľa resp. poslania.

2.1.1 Technická infraštruktúra

Vozokany - obec s dostatočným priestorom pre trvalo udržateľný rozvoj a bývanie pre jej obyvateľov

Dopravná infraštruktúra a služby poskytované v doprave sú súčasťou každodenného života obyvateľov a patria ku kľúčovým faktorom, ktoré významne ovplyvňujú rozvoj hospodárstva a znižovanie disparít medzi regiónmi a vo vnútri regiónu, jeho adaptabilitu a konkurencieschopnosť. Modernizácia a rekonštrukcia regionálnych a miestnych komunikácií a budovanie a rozširovanie siete rýchlostných ciest a ciest I. triedy vrátane výstavby obchvatov miest a obcí je dôležitým faktorom pre dosahovanie ekonomického rastu, zvyšovanie konkurencieschopnosti a prosperity, rastu zamestnanosti a mobility do zamestnania, prívlev zahraničných investícií a dostupnosť územia. Dostupnosť obyvateľov a domácností k širokopásmovým sieťam je jedným z indikátorov informačnej spoločnosti, keďže urýchľuje a zabezpečuje nepretržitý prístup k informáciám, podporuje interaktivitu a sofistikovanejšie možnosti komunikácie a využívanie elektronických služieb. Ako jedným z kľúčových nástrojov zmiernenia dopadov pandémie COVID 19 musí byť urýchlený rozvoj širokopásmových sietí a služieb v obciach s dôrazom na zabezpečenie spoľahlivej a bezpečnej infraštruktúry dostupnej pre všetkých občanov, verejnú správu, podnikateľský sektor i tretí sektor.

Súčasný stav :

- Havarijný technický stav komunikácií
- Nevybudovaná komplexná sieť kanalizácie
- Nedostatočný rozsah a zlý stav existujúcich chodníkov
- Absencia cyklotrasy
- Dostatočný rozsah a primeraná spotreba verejného osvetlenia
- Stav informačného-komunikačného systému v obci (neaktuálnosť webu obce a nedostupnosť vysokorýchlostného internetu)

SWOT analýza :

Silné stránky:

- Obec je lokalizovaná v blízkosti väčších sídel
- Vybudovaná telekomunikačná sieť
- Vybudovaná elektrická sieť
- Vybudované rozvody zemného plynu
- Existujúce verejné osvetlenie
- Vodovod

Slabé stránky :

- Nevyhovujúci stav miestnych komunikácií
- Zlý stav chodníkov a ich nedostatočný rozsah
- Neexistujúce námestie ako centrum obce
- Chýbajúce orientačné tabule
- Potreba modernizácie časti technickej infraštruktúry
- Potreba budovania siete kanalizácie a napojenie sa na čističku odpadových vôd

Príležitosti:

- Vybudovanie komplexnej siete kanalizácie (spojenie viacerých obcí)
- Príprava lokalít na IBV a výstavba nájomných bytov
- Vyriešenie miestnych komunikácií, dopravy a parkovania v obci
- Dobudovanie sietí pre moderné technológie (vysokorýchlostný internet)
- Zlepšenie rozsahu a kvality verejného osvetlenia (zníženie nákladov)
- Spoločný obecný sociálny podnik (údržba zelene, drobné stavebné práce a služby)

Ohrozenia:

- Všeobecne stagnujúci hospodársky rozvoj
- Nedostatočný systém financovania cestného hospodárstva
- Zvyšovanie prevádzkových nákladov spojené s rastom cien energií
- Nízky ekonomický potenciál obyvateľstva
- Nedostatočné využívanie finančných zdrojov z EÚ
- Nezáujem ľudí o nové lokality určené pre IBV z ekonomických dôvodov
- Migrácia a presídlenie mladých ľudí za prácou do väčších sídiel
- Klesajúci počet obyvateľov - klesajúca pôrodnosť

Strategické ciele :

- Vybudovanie kanalizačnej siete (spojenie viacero obcí) a zabezpečenie odtekania povrchových dažďových vôd z cestných komunikácií a jej zachytávanie v krajine
- Príprava nových lokalít na IBV vytvorením prístupových ciest k potencionálnym plochám resp. výstavba bytoviek s nájomnými bytmi najmä pre mladé rodiny
- Vybudovanie námestia ako centra obce
- Rekonštrukcia existujúcich miestnych ciest a chodníkov podľa technického stavu
- Rekonštrukcia respektíve výmena nízkonapäťového elektrického vedenia vzduchom za podzemné vedenie
- Vypracovanie produktu „Obec Vozokany“ pre cestovný ruch a rozvoj služieb cestovného ruchu (gastro, informačno-náučné tabule, nabíjačky na elektrobicykle a pod.)
- Založiť obecný sociálny podnik (údržba zelene, drobné stavebné práce a služby)

2.1.2 Sociálna infraštruktúra

Vozokany - obec s nízkou a nedostatočnou sieťou základnej sociálnej a zdravotnej starostlivosti pre všetky vekové kategórie obyvateľstva

Dôraz by mal byť kladený na zvýšenie kvality poskytovaných služieb zameraných na sociálnu inklúziu obyvateľstva, riešenie deinštitucionalizácie a humanizácie sociálnych služieb, kvalitu a dostupnosť zdravotnej starostlivosti. Je potrebné podporovať zamestnanosť v sociálnych službách ako aj zamestnancov zariadení sociálnych služieb. Cieľom je zabezpečovať nedostatkové a vyhľadávané druhy a formy sociálnych služieb, zlepšenie kvality života občanov počas poskytovania sociálnych služieb a rozširovať dobrovoľníctvo, ktoré skvalitňuje sociálne služby, umožňuje plnohodnotne využiť a spríjemniť voľný čas prijímateľov sociálnych služieb.

Súčasný stav :

- Slabá sociálna infraštruktúra pre dôchodcov
- Absencia zdravotného zabezpečenia v obci
- Absencia ubytovacích priestorov pre sociálne slabšie vrstvy
- Nedostatok bezbariérových prechodov a vstupov
- Nezáujem seniorov o zriadený klub dôchodcov ako aj možný denný stacionár
- Nedostatočné sociálne cítenie obyvateľstva a záujem o komunitu

SWOT analýza :

Silné stránky :

- Existujúce priestory prípadne nehnuteľnosti vhodné na novú výstavbu a rekonštrukciu pre účely bývania, sociálnych služieb a pod.
- Blízkosť väčších sídiel
- Pomerne dobrý zdravotný stav obyvateľstva

Slabé stránky:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vozokany 2021–2027

- Rodiny s nízkym finančným príjmom
- Chýbajúce projekty sociálnych služieb a pomoci
- Nemotivujúce prostredie pre rozšírenie zdravotníckych služieb
- Nedostačujúci model financovania sociálnych služieb, zdravotníctva a poisťného systému
- Predsudky občanov pri poskytovaní sociálnej pomoci resp. služieb
- Slabá angažovanosť a informovanosť obyvateľstva

Príležitosti:

- Vypracovávanie projektov zameraných na sociálnu starostlivosť s fondov EÚ a iných grantových schém
- Existujúca podpora štátu a podpora zo strany obce
- Rozvoj dennej sociálnej starostlivosti
- Využitie ľudského potenciálu a osveta v mnoho oblastiach
- Vybudovanie domova dôchodcov resp. prevádzkovanie sociálneho obecného podniku „sociálnych služieb“

Ohrozenia:

- Nedostatočná spolupráca miest a obcí pri využívaní podpory z EÚ
- Komplikovaný systém získavania prostriedkov z projektov podporovaných fondmi EÚ
- Chátrajúci domový a bytový fond
- Stagnujúca životná úroveň a miera nezamestnanosti
- Narastajúca apatia a netolerantnosť medzi ľuďmi
- Nedostatočná činnosť štátnych orgánov a úradov na úseku sociálnej starostlivosti o riešenie problémov tých sociálne slabších vrstiev obyvateľstva, ktoré si nie sú schopné pomôcť samy
- Nedostatočný a často neefektívny postoj polície k nie len sociálnym problémom obyvateľstva

Strategické ciele :

- V nadväznosti na zriadenú opatrovateľskú službu zriadenie pomoci dôchodcom vo forme „zdravotnej sestry“, ktorá by príležitostne a podľa potrieb pomáhala osamelým dôchodcom v ich domoch
- Zabezpečenie a príprava lokalít pre výstavbu obecných nájomných bytov
- Podpora vzniku klubu dôchodcov resp. denného stacionára
- Rozšírenie poskytovania sociálnych služieb dôchodcom a iným sociálne slabším vrstvám obyvateľstva
- Prehodnotenie možností získania finančných prostriedkov z fondov EÚ na zabezpečenie a rozširovanie služieb pre dôchodcov a sociálne slabšie vrstvy obyvateľstva
- Vybudovanie bezbariérových prechodov a vstupov

2.1.3 Školstvo, šport a kultúra

Vozokany - obec múdrych a vzdelaných ľudí so zdravým životným štýlom, hrdých na historickú a kultúrnu hodnotu svojho rodiska a s modernou predstavou o budúcnosti

Súčasný stav :

- Absencia školy, školských a predškolských zariadení
- Základné možnosti športového vyžitia mládeže
- Nedostatočne využívané existujúce zariadenia
- Nedostatočné využívanie kultúrno-historického potenciálu regiónu
- Záujem miestneho obyvateľstva o kultúrne a spoločenské akcie v obci

SWOT analýza :

Silné stránky:

- Dlhodobá tradícia poľnohospodárstva a záhradkárstva v regióne
- Existujúci športový areál
- Rôzne kultúrne akcie, ľudské zvyky a tradície aj v širšom okolí
- Možnosť ďalšieho rozširovania športového areálu o iné druhy športov
- Blízkosť sídla k viacerým športovo-rekreačným zariadeniam v regióne
- Blízkosť sídla k výstavnému sídlu Nitra

Slabé stránky :

- Zlý technický stav budov
- Neexistencia projektov na ďalší rozvoj obce po spoločenskej a kultúrnej stránke
- Slabší záujem širších vrstiev obyvateľstva o aktivity, ktoré narušujú klud
- Nedostatok peňazí na rozvoj kultúry a športu
- Znečisťované verejné priestranstvá obce

Príležitosti:

- Cez projekty a granty získať finančné prostriedky na vytvorenie podmienok pre zníženie nákladov na prevádzku
- V prípade zvýšeného počtu detí, možnosť vybudovania obecnej materskej školy
- Hľadanie sponzorov, ktorí by finančne podporovali rôzne kultúrne, spoločenské a športové akcie
- Zvyšovanie záujmu o šport a kultúrnych podujatí najmä u detí
- Obnova kultúrneho domu a jeho prestavba na obecné komunitné centrum

Ohrozenia:

- Vysoké prevádzkové náklady
- Vplyv konzumných kultúr a negatívnych javov na obyvateľstvo, ale hlavne na mládež
- Nedostatočný záujem občanov o život v obci
- Hospodársky pokles s možným sťahovaním sa rodín za prácou

Strategické ciele :

- Využívanie alternatívnych zdrojov energií v súvislosti so znižovaním prevádzkových nákladov
- Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia
- Výstavba námestia ako kultúrno-spoločenského centra obce
- Rozširovanie zelene v obci
- Obnova detského ihriska

- Vybudovanie centrálnej oddychovej zóny v obci
- Obnova športových klubov a aktivít
- Podpora rozvoja cyklistiky, cyklotrás a služieb s nimi spojenými

2.1.4 Podnikanie, mimovládny neziskový sektor a služby

Vozokany - miesto dlhodobého a trvalo udržateľného rozvoja a prosperujúceho rastu

Na území obce je niekoľko podnikateľov a mimovládnych organizácií, ktoré svoju činnosť vykonávajú v rámci územia obce i mimo neho. Obec je jednou zo zakladajúcich členov OZ Mikroregión RADOŠINKA (združenie sídli v obci Bojná), ktoré vykonáva svoju činnosť na základe prístupu LEADER na území niekoľkých obcí.

Súčasný stav :

- Priemerná nezamestnanosť
- Nevyužitie tradície a možností charakterizujúce obec
- Nedostatočná podpora malého a stredného podnikania v oblasti služieb, výroby a obchodu
- Nízka úroveň aktívneho občianstva a záujem o komunitu
- Nevyužívanie obnoviteľných zdrojov energie
- Nedobudovaná technická infraštruktúra
- Slabšia atraktivnosť pre nových investorov
- Všeobecne stagnujúca životná úroveň obyvateľov

SWOT analýza :

Silné stránky:

- Dobré podmienky pre záhradkárstvo a poľnohospodárstvo
- Dlhoročná tradícia v záhradkárstve a poľnohospodárstve
- Obec leží v blízkosti krajského mesta Nitra
- Vybudovaný vodovod, telekomunikačná sieť, elektrická sieť a rozvody zemného plynu
- V obci je dostatočne veľké množstvo kvalifikovaných ľudských kapacít schopných zapojiť sa do pracovného procesu
- Ľudský potenciál charakterizovaný všestrannými zručnosťami

Slabé stránky:

- Zhoršujúci sa stav miestnych komunikácií
- Potreba budovania siete kanalizácie
- Slabé resp. nedostatočné finančné možnosti v súvislosti s rozvojom malého a stredného podnikania
- Nepripravené územie pre potenciálny rozvoj hospodárstva a služieb a pre vstup zahraničných investorov
- Slabšia propagácia sídla medzi podnikateľmi
- Horšia dopravná infraštruktúra a nezájem investorov
-

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vozokany 2021–2027

- Nedostatočné priestorové možnosti pre rozvoj malého a stredného podnikania ako aj finančná a legislatívna podpora malého a stredného podnikania

Príležitosti:

- Rozvoj zamestnanosti v regióne
- Rozvoj podnikateľských aktivít súvisiacich s typickým charakterom krajiny (poľnohospodárstvo, vinárstvo, záhradkárstvo)
- Rozvoj podnikateľských aktivít zameraných na cestovný ruch, cyklo a agroturistiku
- Podpora aktívneho občianstva

Ohrozenia:

- Nedostatočné systémové nástroje podpory rozvoja malého a stredného podnikania
- Obmedzenie prístupu a vstupu investícií
- Hospodárska a záhradkárska recesia v dôsledku vysokých vstupov a na druhej strane nízkych cien za poľnohospodárske výrobky
- Nedostatočná dostupnosť efektívnych úverových zdrojov
- Nemotivujúce podnikateľské prostredie

Strategické ciele :

- Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energií
- Rekonštrukcie ulíc podľa potrieb a technického stavu v súvislosti s umožnením rozvoja podnikania
- Vybudovanie kanalizačnej siete v súvislosti s lepšou podporou rozvoja podnikania v obci
- Rekonštrukcia ďalšej technickej infraštruktúry v súvislosti s lepšou podporou rozvoja podnikania v obci
- Obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti
- Podpora miestnych živnostníkov a podnikateľov, ktorých činnosť je zameraná na služby, obchod a výrobu
- Zriadenie informačných tabulí o poskytovaných službách v obci
- Podpora rozvojových, kultúrnych a spoločenských aktivít občanov obce

2.1.5 Cestovný ruch

Vozokany - región príťažlivý pre ľudí so záujmom o rybolov, cykloturistiku a letnú turistiku s nedostatkom kvalitných ubytovacích a stravovacích služieb

Nitriansky samosprávny kraj je v cestovnom ruchu v súčasnosti najmenej využívaným krajom Slovenska. Výkony ďaleko zaostávajú za jeho potenciálnymi možnosťami. Pritom územie je ideálne situované a pohodlne dostupné. Primárny potenciál je v mnohých faktoroch výnimočný, vytvára dobrú východiskovú pozíciu pre výraznejšie presadenie sa na trhu cestovného ruchu v rámci Slovenskej republiky. Cestovný ruch môže prispieť k regionálnemu rozvoju a zlepšeniu životnej úrovne vidieka.

Súčasný stav :

- Nedostatočné množstvo turistov
- Absencia ubytovacích kapacít
- Nedostatočné množstvo propagačných materiálov propagujúcich obec Vozokany a blízke okolie
- Rôznorodá kvalita priľahlých rekreačných a turistických oblastí
- Nedostatočná spolupráca medzi samosprávou a podnikateľskými subjektmi cestovného ruchu pôsobiacimi v širšom regióne
- Národne významné historické pamiatky v okolí obce

SWOT analýza :

Silné stránky:

- Rotunda „Jurko“ a rozhľadňa nachádzajúci sa v blízkosti obce
- Typická poľnohospodárska a záhradkárska krajina
- Blízkosť sídla ku krajskému mestu Nitra
- Blízkosť k obci Bojná s významným náleziskom „Hradisko Valy“
- Blízkosť sídla k viacerým športovo-rekreačným zariadeniam v regióne
- Dosah k ponitrianskej a vážskej cyklomagistrále, navrhovaných v stratégii rozvoja cestovného ruchu NSK
- Náučný chodník Považský Inovec

Slabé stránky :

- Neexistencia informačného centra
- Nedostatočné základné služby pre turistov
- Chýba ubytovanie v súkromí
- Absencia služieb pre cykloturistiku
- Chýba športový areál s vybudovanými podmienkami pre viaceré v súčasnosti populárne športy
- Chýba komplexná ponuka programov na trávenie voľného času pre návštevníkov aj domácich obyvateľov
- Nepripravenosť obyvateľov na poskytovanie služieb v cestovnom ruchu
- Slabé rozšírenie agroturistických zariadení v širšom regióne
- Nedostatočné finančné zázemie obyvateľov pre rozvoj agroturistických zariadení

Príležitosti:

- Spolupráca a koordinácia činnosti so susediacimi regiónmi
- Spolupráca a koordinácia činnosti s inými turistickými a rekreačnými centrami v regióne
- Cykloturistika a služby s ňou spojené - dosah k ponitrianskej a vážskej cyklomagistrále, navrhovaných v stratégii rozvoja cestovného ruchu NSK
- Získanie financií na podporu cestovného ruchu z projektov využívajúcich programy štátu a európskej únie
- Vybudovanie produktu obce pre turistov
- Stať sa súčasťou a zapracovať návrhy stratégie rozvoja cestovného ruchu nitrianskeho samosprávneho kraja

Ohrozenia:

- Nepriaznivá politika štátu v oblasti podpory cestovného ruchu

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vozokany 2021–2027

- Nedostatok peňazí na rozvoj cestovného ruchu
- Zvyšovanie vstupných nákladov pre tvorbu informačných a propagačných materiálov
- Zvyšovanie vstupných nákladov na vytvorenie a údržbu zariadení slúžiacich na agroturistiku
- Slabý záujem ľudí všeobecne o cestovný ruch ako formu živobytia
- Neochota zainteresovaných ľudí, organizácií a podnikateľských subjektov spolupracovať

Strategické ciele :

- Vytvorenie oddychovej zóny
- Vytvorenie zón slúžiacich pre cyklo turistiku a vybudovanie cyklistického chodníka
- Spracovanie a vydanie kvalitného propagačného materiálu
- Podporovať rozvoj agroturistiky so zameraním na záhradkárstvo, poľnohospodárstvo, rybolov a návštevu prírody
- Zlepšenie spolupráce v celom regióne medzi podnikateľskými subjektmi pôsobiacimi v oblasti cestovného ruchu
- Propagácia agroturistiky medzi miestnym obyvateľstvom
- Propagácia budovania malých rodinných penziónov, kde by sa poskytovali služby ubytovania a stravovania
- Vybudovanie respektíve zabezpečenie ubytovacích a stravovacích kapacít

2.1.6 Životné prostredie

Vozokany - obec kultúrna a čistá, uchovávaajúca prírodné a historické dedičstvo pre budúce generácie, myslíaca ekologicky a podporujúca obnoviteľné zdroje energie a recykláciu.

Súčasný stav :

- Existujúce malé čierne skládky
- Neexistencia komplexnej kanalizačnej siete
- Nedostatočné odvádzanie dažďových vôd
- Dostatočná údržba rigolov popri cestách
- Nevyužívame alternatívnych a ekologickejších zdrojov energií
- Strácajúca sa ľudová architektúra a tým miznúci typický charakter poľnohospodárskeho a vidieckeho sídla

SWOT analýza :

Silné stránky:

- Veľká biodiverzita územia a chránené druhy rastlín a živočíchov
- Viaceré druhy vtáctva v okolí rybníkov
- Výrazné historické a krajinné štruktúry, výhodný prírodný a ľudský potenciál
- Zachovalé prírodné prostredie
- Zavedený separovaný zber odpadov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vozokany 2021–2027

Slabé stránky:

- Nekoncepčný urbanizmus
- Vplyvy ohrozujúce dodržiavanie čistoty životného prostredia
- Nevybudovaná komplexná sieť kanalizácie
- Nevyhovujúce riešenie dopravy v obci
- Nedostatočné vysporiadanie sa s odpadmi

Príležitosti:

- Budovanie územných systémov ekologickej stability
- Vykonávanie recyklácie
- Bezodpadové alebo nízkoodpadové hospodárenie
- Zvyšovanie ekologického vedomia u obyvateľov
- Motivácia občanov pre ekologické aktivity
- Využívanie alternatívnych zdrojov energií, napríklad využívanie slnečnej energie na ohrev vody, využívanie biomasy a pod.
- Revitalizácia a projekty zelene v obci

Ohrozenia:

- Nepredvídateľné prírodné udalosti
- Nepredvídateľné ekologické havárie
- Zvyšujúca sa intenzita cestnej dopravy
- Divoké skládky tuhého komunálneho odpadu
- Zhoršený stav technickej infraštruktúry
- Nedostatočný záujem občanov o aktivity zamerané ekológiu a ochranu životného prostredia
- Ohrozovanie flóry a fauny v dôsledku neznalosti ľudí a subjektov
- Ohrozovanie flóry a fauny v dôsledku znečisťovania prostredia tuhým komunálnym odpadom a splaškami
- Globalizačné tendencie

Strategické ciele :

- Odstránenie divokých skládok
- Vybudovanie medziskládky recyklovaného odpadu
- Neustále zabezpečenie fungovania a podpora separovaného zberu
- Realizácia kanalizačnej siete v celej obci (v spojení s viacerými obcami)
- Zachovávanie, vybudovanie prípadne rekonštrukcia typickej drobnej architektúry v súvislosti so zachovaním charakteru krajiny
- Rozšírenie a udržiavanie siete smetných košov na verejných priestranstvách
- Zabezpečenie kvalitnej údržby verejnej zelene
- Rozvoj recyklácie a využívania obnoviteľných zdrojov energie
- Výsadba nových stromoradií
- Regulácia, zachytávanie dažďových vôd a protipovodňové opatrenia na potoku Hlavinka

2.2 Operačné programy v rokoch 2021 - 2027

Slovensko bude čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy (ďalej len „EŠIF“) prostredníctvom operačného programu Slovensko 2021-2027 a Programu rozvoja vidieka 2021-2027:

OP Slovensko 2021-2027

Opis základných prioritných cieľov OP Slovensko 2021-2027 vo vzťahu k možným aktivitám v obci Vozokany:

1. Inteligentnejšia Európa:

- Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády
- Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť
- Modernizácia poskytovania verejných služieb
- Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
- Podpora digitálnej pripojiteľnosti
- Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
- Podpora malého a stredného podnikania

2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa

- Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
- Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
- Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
- Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
- Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
- Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
- Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
- Zlepšenie kvality ovzdušia

3. Prepojenejšia Európa

- Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov
- Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti

4. Sociálnejšia Európa

- Adaptabilný a prístupný trh práce
- Kvalitné inkluzívne vzdelanie
- Záruka pre mladých
- Aktívne začlenenie a dostupné služby
- Potravinová a materiálna deprivácia

Európa bližšie k občanom

- Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
- Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
- Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
- Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch

3. Programová časť

Programová časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce obsahuje popis aktivít, ktoré sa majú zrealizovať v jednotlivých oblastiach popisovaných v strategickej časti dokumentu. Tento popis aktivít má iba informatívny charakter a slúži pre internú potrebu. Jeho úlohou je mať prehľad o tom, čo môže obec v určitých daných obdobiach realizovať.

Plnenie jednotlivých úloh bude závisieť hlavne od toho, aké priority budú pre obec dôležité v danom období, aké finančné prostriedky sa získajú z vlastných zdrojov, z fondov Európskej únie a samozrejme od konečnej schválenej podoby rozpočtu obce v jednotlivých rokoch.

3.1 Akčný plán základných priorít obce

Akčný plán základných priorít obce obsahuje hlavné priority rozvoja obce, a to už prebiehajúce ale ešte nedokončené, a samozrejme aj priority ktoré sú ešte len v teoretickej rovine a javia sa ako nevyhnutné alebo aspoň vhodné pre ďalší rozvoj obce v najbližších rokoch.

Čo sa týka časového harmonogramu, plánovanie aktivít závisí hlavne od množstva finančných prostriedkov, ktoré môže obec v každoročnom rozpočte vyčleniť na rozvoj obce a samozrejme ako využije možnosti čerpania finančných príspevkov z fondov EÚ.

V súčasnosti prebehlo zbieranie a príprava aktivít pre rôzne oblasti možnosti čerpania zdrojov pre financovanie z fondov v novom programovacom období Európskej únie na roky 2021 - 2027. Je však potrebné dbať na viaceré skúsenosti z iných sídiel, kde sa pri väčšom množstve schválených projektov ukázalo ako správne spájanie menších sídiel do mikroregiónov, hlavne na úseku budovania technickej infraštruktúry a na úseku ochrany životného prostredia.

Takže určujúcim a významným krokom v ďalšom rozvoji obce je existujúca a hlavne kvalitná spolupráca medzi samosprávami v regióne, zástupcami štátneho a verejného sektora, podnikateľskou sférou, sociálnymi partnermi a aj mimovládnyimi organizáciami.

3 základné priority obce na najbližšie obdobie 2021 - 2024:

- Cieľ 1: **Zlepšenie životnej úrovne**
Úloha : Zabezpečenie sociálnych služieb v obci externými firmami
Úloha : Vytvorenie spoločného sociálneho obecného podniku s okolitými obcami
- Cieľ 2: **Zlepšenie technickej infraštruktúry obce**
Úloha : Zabezpečenie rekonštrukcie miestnych komunikácií a chodníkov spojené so zvýšením bezpečnosti chodcov
Úloha : Príprava lokalít na IBV
Úloha : Rekonštrukcia obecného domu za účelom zníženia nákladov na energie
- Cieľ 3: **Kvalita životného prostredia a protipovodňové opatrenia**

- Úloha : Regulácia Vozokanského potoka
Úloha : Renovácia a údržba dažďovej kanalizácie, vytvorenie podmienok na zachytávanie dažďovej vody v prípade IBV
Úloha: Vybudovanie kanalizácie v celej obci formou spoločnej obecnej prírodnej čističky odpadových vôd
Úloha : Odstraňovanie malých čiernych skládok TKO, odstraňovanie znečistenia a zveľaďovanie verejných priestranstiev

3.1.1 Akčný plán v oblasti technickej infraštruktúry

Problémy:

- zlý technický stav komunikácií
- nedostatočný rozsah chodníkov
- absencia chodníkov
- neexistujúca komplexná kanalizačná sieť
- nepripravené lokality pre IBV
- nedostatočný informačný systém o obci

Priority :

- vybudovanie kanalizačnej siete formou obecnej prírodnej čističky odpadových vôd v spolupráci so susednými obcami
- rekonštrukcie miestnych komunikácií podľa potrieb a technického stavu
- vybudovanie centra „života“ obce
- príprava lokalít pre IBV
- budovanie chodníkov v obci

Cieľ č. 1.: Zvýšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia

Úloha č. 1.1: Vybudovanie kanalizačnej siete formou obecnej prírodnej čističky odpadových vôd v spolupráci so susednými obcami

Cieľ č. 2: Zlepšenie technickej infraštruktúry v obci

Úloha č. 2.1: Rekonštrukcia ulíc a chodníkov podľa potrieb a technického stavu

Úloha č. 2.2: Budovanie nových chodníkov v obci

Cieľ č. 3: Zlepšenie vzhľadu obce

Úloha č. 3.1: Vybudovanie námestia ako centra „života“ obce

Úloha č. 3.2: Zabezpečenie udržiavania poriadku na verejných priestranstvách

Úloha č. 3.3: Skrášlenie verejných priestranstiev výsadbou okrasných drevín

Cieľ č.4: Zatraktívnenie obce pre individuálnu bytovú výstavbu

Úloha č. 4.1: Príprava lokalít na IBV

Úloha č. 4.1: Budovanie infraštruktúry pri potenciálnych plochách pre výstavbu

3.1.2 Akčný plán v oblasti sociálnej infraštruktúry

Problémy:

- slabá sociálna infraštruktúra pre dôchodcov
- nedostatok bezbariérových prechodov a vstupov
- nedostatok ubytovacích priestorov pre sociálne slabšie vrstvy
- nedostatočné sociálne cítenie obyvateľstva

- nedostatočná propagácia zdravého životného štýlu

Priority:

- v nadväznosti na opatrovateľskú službu podpora pomoci dôchodcom vo forme „externých firiem“, ktorá by podľa potrieb pomáhala osamelým dôchodcom v ich domoch
- rozšírenie poskytovania sociálnych služieb dôchodcom a iným sociálne slabším vrstvám obyvateľstva
- vybudovanie bezbariérových prechodov a vstupov
- zabezpečovanie a podpora klubu dôchodcov s prípadným rozširovaním jeho činnosti o ďalšie služby

Cieľ č. 1.: Zlepšenie života dôchodcov v obci

Úloha č. 1.1: Podpora externých sociálnych služieb

Cieľ č. 2: Podpora sociálne slabších vrstiev obyvateľstva

Úloha č. 2.1: Príprava lokalít pre výstavbu IBV

Cieľ č. 3: Zvyšovanie záujmu ľudí o pomoc sociálne slabším vrstvám obyvateľstva žijúcim v obci

Úloha č. 3.1: Osveta zameraná na sociálne cítenie ľudí

Úloha č. 3.2: Spoločenské oceňovanie obyvateľov aktívnych v sociálnej oblasti

Cieľ č. 4.: Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva

Úloha č. 4.1: Rozšírenie služieb zdravotnej starostlivosti

3.1.3 Akčný plán v oblasti školstva, športu a kultúry

Problémy:

- slabé možnosti športového, kultúrneho a spolkového vyžitia mládeže
- nedostatočný záujem miestnych obyvateľov o kultúrne a spoločenské akcie

Priority:

- vybudovanie námestia ako centra „života“ obce
- rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia
- vybudovanie detského ihriska
- vybudovanie oddychovej zóny
- rekonštrukcia kultúrneho domu

Cieľ č. 1.: Zlepšenie kvality školstva v obci

Úloha č.1.1: Zlepšenie spolupráce Škola - Rodina

Cieľ č.2: Skrášlenie obce

Úloha č. 2.1: Vybudovanie centra „života“ obce

Úloha č. 2.2: Modernizácia verejného osvetlenia v obci do okrajových častí

Cieľ č.3: Zlepšenie kultúrnej atraktívnosti obce

Úloha č. 3.1: Podpora kultúrnych akcií v obci

Úloha č. 3.2: Osveta v oblasti rozvoja kultúry v obci

Úloha č. 3.3: Vytvorenie a zabezpečenie rozvrhu kultúrnych akcií počas roka
Úloha č. 3.4: Skrášlenie verejných priestranstiev výsadbou okrasných drevín

Cieľ č.4: Zlepšenie technického stavu športovísk

Úloha č. 4.1: Rozšírenie športových možností v športovom areáli

Úloha č. 4.2: Vybudovanie detského ihriska

Úloha č. 4.3: Vybudovanie oddychovej zóny

Úloha č. 4.4: Rekonštrukcia obecného domu

3.1.4 Akčný plán v oblasti podnikania a služieb

Problémy:

- nezamestnanosť
- nedostatočné priestory pre obchod a služby
- nedostatočná podpora malého a stredného podnikania v oblasti služieb, výroby a obchodu
- nevyužívanie obnoviteľných zdrojov energie

Priority:

- zabezpečenie technickej infraštruktúry pre zatraktívnenie regiónu pre rozšírenie podnikateľských možností
- obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti
- zriadenie a udržiavanie informačných tabúl o poskytovaných službách v obci
- podpora využívania obnoviteľných zdrojov energií
- podpora podnikateľov pôsobiacich v obci
- založenie spoločného sociálneho obecného podniku

Cieľ č. 1.: Zvyšovanie zamestnanosti v obci

Úloha č. 1.1: Podpora nových pracovných príležitostí na úseku podpory rozvoja cestovného ruchu

Úloha č. 1.2: Podpora nových pracovných príležitostí na úseku zvyšovania ochrany životného prostredia

Úloha č. 1.3: Založenie spoločného sociálneho obecného podniku

Cieľ č.2: Dobudovanie siete služieb v obci

Úloha č. 2.1: Spracovanie a udržiavanie ponuky voľných priestorov v obci vhodných pre umiestnenie a rozšírenie služieb

Úloha č.2.2: Rekonštrukcia lokalít, vhodných pre rozšírenie ponuky služieb v obci

Cieľ č.3: Obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti v súvislosti s rozvojom podnikania a služieb v obci

Úloha č. 3.1: Vytvorenie priorít pri obnove občianskej vybavenosti

Úloha č. 3.2: Vytvorenie prípadne vyhládanie podmienok pre obnovu občianskej vybavenosti

3.1.5 Akčný plán v oblasti cestovného ruchu

Problémy:

- nedostatočné množstvo turistov
- absencia ubytovacích kapacít
- nedostatočná informačná činnosť
- nedostatočná propagácia regiónu
- nedostatočná spolupráca medzi samosprávou a podnikateľskými subjektmi cestovného ruchu pôsobiacimi v regióne

Priority:

- ubytovacie a stravovacie kapacity
- oddychová zóna
- cyklistický chodník resp. napojenie na najbližšie chodníky
- propagačný materiál obce
- rozvoj a propagácia agroturistiky medzi miestnym obyvateľstvom
- podpora rozvoja víkendovej turistiky so zameraním na širšie okolie
- zlepšenie spolupráce v celom regióne medzi podnikateľskými subjektmi pôsobiacimi v oblasti cestovného ruchu

Cieľ č. 1.: Zvýšenie atraktivity obce z hľadiska turizmu

Úloha č. 1.1: Vytvorenie zóny pre kultúrnu, religióznu a poznávaciu turistiku

Úloha č. 1.2: Vytvorenie oddychovej zóny v obci

Cieľ č. 2: Rozšírenie turistických možností v obci a blízkom okolí

Úloha č. 2.1: Vybudovanie cyklistického chodníku a jeho napojenie na plánované cyklomagistrály

Úloha č. 2.2: Motivácia občanov pre zapojenie sa do práce v cestovnom ruchu

Cieľ č. 3.: Zlepšenie propagácie obce a regiónu

Úloha č. 3.1: Vydanie propagačného materiálu a turistických možnostiach v regióne

Úloha č.3.2: Koordinácia činností medzi samosprávou a podnikateľmi

Úloha č.3.3: Zabezpečenie dohľadu nad kvalitou a rozsahom poskytovaných služieb v oblasti cestovného ruchu

Úloha č.3.4: Umiestnenie informačných tabúl o obci a širokého okolia

Cieľ č. 4.: Základné podmienky rozvoja turizmu v obci a v regióne

Úloha č.4.1: Finančná a legislatívna podpora agroturistiky obcou

Úloha č. 4.2: Vytvorenie stravovacích kapacít o formy atraktívnejšie pre turistov

Úloha č. 4.3: Osveta o rozšírení agroturistiky medzi miestnym obyvateľstvom

Úloha č. 4.4: Podpora rozšírenia rozsahu služieb v oblasti cestovného ruchu

Úloha č. 4.5: Zvyšovanie príťažlivosti územia, jeho hodnôt a tradícií

3.1.6 Akčný plán v oblasti životného prostredia

Problémy:

- malé čierne skládky
- znečistené verejné priestranstvá
- neexistencia kanalizačnej siete
- nedostatočná údržba zelene
- nedostatočné odvádzanie povrchových vôd z ciest
- nevyužívanie alternatívnych a ekologickejších zdrojov energií
- nedostatočné ekologické cítenie obyvateľstva

Priority:

- vybudovanie kanalizácie v celej obci formou spoločnej obecnej prírodnej čističky odpadových vôd
- údržba rigolov popri cestách
- odstránenie divokých skládok
- zabezpečovanie separovaného zberu odpadov
- údržba verejnej zelene
- výsadba nových stromoradií
- rozvoj recyklácie a využívania obnoviteľných zdrojov energie

Cieľ č. 1.: Zlepšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia

Úloha č. 1.1: Vybudovanie kanalizácie v celej obci formou spoločnej obecnej prírodnej čističky odpadových vôd

Úloha č. 1.2: Odstránenie malých skládok

Úloha č. 1.3: Údržba verejnej zelene a výsadba nových stromoradií

Úloha č. 1.4: Umiestnenie smetných košov na verejných priestranstvách

Úloha č. 1.5: Podpora obce pri zachytávaní dažďovej vody v prípade IBV

Úloha č. 1.6: Zabezpečovanie ochrany všetkých zložiek životného prostredia

Úloha č. 1.7: Kúpa multifunkčného traktora a vlečky s prídavnými zariadeniami

Cieľ č. 2.: Zlepšenie nakladania s odpadmi

Úloha č.2.1: Riešenie efektívneho systému triedenia odpadov

Úloha č.2. 3: Podpora recyklácie odpadov

Úloha č. 2.4: Osveta medzi miestnym obyvateľstvom v súvislosti so znižovaním objemu produkovaných odpadov

Cieľ č.3: Systém komplexného zabezpečenia údržby, poriadku a čistoty v obci

Úloha č.3.1: Zabezpečenie údržby verejnej zelene

Úloha č.3.2: Zabezpečenie údržby a čistoty verejných priestranstiev

Úloha č.3.3: Zabezpečenie efektívneho odstraňovania povrchových a dažďových vôd z chodníkov a cestných komunikácií

4. Realizačná časť

Inštitucionálne zabezpečenie a organizačné zabezpečenie realizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce na obdobie 2015 – 2020 zabezpečí:

- riadiace orgány
- koneční realizátori
- užívatelia jednotlivých opatrení

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce s formou akčných plánov.

Realizačná časť obsahuje:

- východiská,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR.

Riadiaci orgán Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja – PHSR

Obecný úrad má v oblasti prípravy a realizácie programu rozvoja dostatočné skúsenosti na programovej aj projektovej úrovni: z prípravy, realizácie a hodnotenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (2015-2020), z prípravy a realizácie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov v Programovom období 2014-2020 a iných zdrojov.

Pri realizácii PHSR vystupujú ako partneri obyvatelia obce, ktorí boli prizvaní a zúčastnili sa verejných stretnutí, kde definovali svoje požiadavky, spolupracovali pri definovaní silných a slabých stránok svojej obce. Následne aktívne pristupovali k prerokovaniu finálneho návrhu PHSR obce. V rámci prípravy dokumentu bol vypracovaný i dotazník, ktorý bol distribuovaný obcou do domácností.

Pre zabezpečenie realizácie programu je ustanovený riadiacim orgánom programu volená resp. Obcou zriadená tzv. "Rada rozvoja obce,,.

Orgán navrhuje, riadi a zlepšuje procesy rozvoja s cieľom podporovať politiku a stratégiu definovanú v schválenom programovom dokumente tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory rozvoja aktivít na území obce.

Obec podľa zákona č. 538/2008Z.z. :

- spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce
- poskytuje súčinnosť na príprave a realizácii programu VÚC v území regiónu
- poskytuje súčinnosť pri príprave regionálnych operačných programov
- spolupracuje pri zabezpečovaní rozvojových spoločných zámerov viacerých obcí

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vozokany 2021–2027

- zriaďuje s inými obcami združenie obcí k ekonomicko-sociálnemu rozvoju obce a VÚC
- spracováva stanovisko k programom regionálneho rozvoja

Adresa a kontakty riadiaceho orgánu pre program

Obecný úrad Vozokany
Vozokany
986 04 Vozokany
t.č. 038/ 5394625

e-mail: ouvozokany@wircom.sk
web: www.vozokany.eu

Zodpovedná osoba : starosta obce Vozokany: Jaroslav Bazala

Realizácia PHSR obce je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Samospráva jedenkrát ročne získa a spracuje pripomienky poslancov, OčÚ, partnerov a verejnosti, do leta v čase začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok. Táto činnosť naplánovaná do termínu september príslušného roku, kedy bude predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok, aj jeho prípadná aktualizácia.

Najvyšším výkonným orgánom obce a jeho predstaviteľom je starosta. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nespádajú do právomocí a kompetencií obecného zastupiteľstva. Starostka sa spolupodieľa na príprave dokumentu, riadila proces realizácie, podpisuje schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (radiace orgány príslušných operačných programov, dodávatelia, kontrolné skupiny projektov a i.).

Inštitucionálnu a administratívnu stránku zabezpečuje obecný úrad. Vzhľadom na personálne poddimenzovanie obecnej samosprávy, bude obecný úrad (v prípade nutnosti a zväženia možností) spolupracovať s externými konzultačnými spoločnosťami.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je dokument, ktorý vo svojej podstate definuje rozvojové ciele a postupnosť krokov k stanoveným cieľom. V takomto procese je dôležité, aby bol zabezpečený koordinovaný postup jednotlivých krokov a realizácií (napr. príprava projektových zámerov, projekty v partnerstvách pre spoločný cieľ a pod.).

Hlavnou úlohou v procese realizácie a implementácie stratégie je práve koordinácia a súvzťažnosť postupov ktorá má zabezpečiť:

- kumuláciu vnútorných zdrojov – spájanie síl a zdrojov
- zabránenie duplicite
- rozdelenie úloh v území
- poznanie sa a vzájomná komunikáciu
- vzájomnú informovanosť

Ďalšou úlohou v procese implementácie je zabezpečovať monitorovanie a spätnú väzbu napĺňania priorít a cieľov, čo následne zabezpečuje:

- spätnú väzbu realizovaných projektov
- hodnotenie účinkov a dopadov
- odporúčania pre zmeny stratégie
- krátkodobý aj dlhodobý vplyv realizovaných opatrení
- a ďalšie.

Z týchto zásadných dôvodov je nevyhnutné zriadiť formalizovanú jednotku, ktorej primárnym zmyslom bude práve dohľad nad procesom implementácie PHSR obce 2021 - 2027. Obvykle sa na úrovni obce jedná o konkrétnu skupinu občanov poverených obecným zastupiteľstvom na výkon tejto funkcie. Okrem poverenia je potrebné, aby obecné zastupiteľstvo zadefinovalo a schválilo aj kompetencie tejto „pracovnej skupiny“.

V praktickej rovine môže obecné zastupiteľstvo využiť dve cesty vytvorenia pracovnej skupiny:

1. poverí niektorú z existujúcich komisií, ktorú má zriadenú pre činnosť v oblasti rozvoja obce zabezpečovaním úloh spojených s procesom implementácie a monitoringu. Môže sa jednať aj o inú formu.
2. vytvorí novú samostatnú pracovnú skupinu pre tento účel.

Pracovná skupina vytvorená pre dohľad nad implementáciou stratégie k výkonu svojej činnosti nevyhnutne potrebuje zabezpečené organizačné zázemie. Je potrebné vybudovať stabilnú systém organizácie, ktorý bude funkčný po celú dobu platnosti spracovanej stratégie.

Organizačné zabezpečenie by malo plniť nasledovné úlohy:

- zabezpečiť činnosť pracovnej skupiny
- zabezpečovať monitorovanie stratégie
- zabezpečiť informovanosť partnerov o plnení stratégie
- zabezpečiť prístup k informáciám pre prípravu rozvojových projektov
- zabezpečiť informovanosť obecného zastupiteľstva o činnosti skupiny a pod.

Návrh organizačnej štruktúry:

Rozhodujúci orgán: Zastupiteľstvo obce Vozokany

Výkonný monitorovací orgán: Výbor (pracovná skupina) pre dohľad nad stratégiou (maximálne 5 členov)

Technické zabezpečenie: Obecný úrad Vozokany – poverený pracovník

Monitorovanie v teréne: Obecný úrad Vozokany

- členovia komisií obecného zastupiteľstva
- prípadne vyškolená skupina zamestnancov

4.1 Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu

V záujme efektívneho a koordinovaného postupu činnosti pri realizácii Programu, jeho strategických cieľov a opatrení bude termín do 3 mesiacov od schválenia Programu v zastupiteľstve obce zriadený Monitorovací výbor, ktorého

úlohou bude v pravidelných intervaloch hodnotiť zabezpečovanie programu v zmysle stanovených ukazovateľov.

Monitoring stratégie v súlade s navrhovanou organizačnou štruktúrou ja zabezpečovaný na dvoch základných úrovniach. Prvou je získavanie a prvotné spracovanie informácií z terénu.

Na jednej strane je potrebné sledovať realizované a pripravované aktivity, na druhej strane ukazovatele pôsobenia a dopadov implementácie PHSR na život v obci. Tieto úlohy môžu zabezpečovať iba pracovníci aktívni priamo v teréne. Je potrebné zabezpečiť systém (skupinu pracovníkov, aktivistov) spolupracujúcich na tejto úlohe.

K zabezpečeniu monitoringu je potrebné spracovať systém kritérií a ukazovateľov a metodiku monitoringu, tak, aby bolo možné reálne vyhodnocovať prebiehajúce procesy. Druhou úrovňou je odborné vyhodnocovanie informácií a sledovanie plnenia cieľov, priorít a úlohou vytvorenej pracovnej skupiny je zároveň aj spracovanie kritérií a ukazovateľov hodnotenia realizácie stratégie a metodiky jej monitoringu.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie napĺňania cieľov stanovených v PHSR,
- každoročné spracovanie plánu aktivít na nasledujúce obdobie
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení,
- vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov a porovnanie s počiatočnými preferenciami občanov pri zostavovaní PHSR.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp.

Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentné a pravidelné informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú kvantitatívne ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období. Spôsob práce pracovnej skupiny uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie vyplynie zo samotného charakteru projektu.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny.

Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy. Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom.

Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie.

Monitorovacie ukazovatele procesu implementácie programu rozvoja obce:

- vytvorenie pracovnej skupiny pre proces implementácie
- počet stretnutí pracovnej skupiny
- počet správ o implementácii PHSR
- počet akčných plánov
- spracovanie monitorovacích ukazovateľov pre jednotlivé opatrenia
- počet informačných aktivít a realizácii programu
- úroveň a početnosť zberu informácií v teréne

Základné monitorovacie ukazovatele plnenia programu rozvoja obce:

- počet pripravených investičných aktivít v obci
- počet zrealizovaných investičných aktivít v obci
- objem zrealizovaných investičných aktivít
- objem získaných prostriedkov z externých zdrojov
- objem aktivizovaných vnútorných zdrojov
- miera zapojenia občanov a subjektov do aktivít programu rozvoja
- miera skvalitnenia poskytovaných služieb v obci
- počet a rozsah poskytovaných služieb v obci
- miera zvýšenia kvality a pripravenosti ľudských kapacít v obci
- miera zvýšenia návštevnosti obce
- miera zviditeľnenia sa obce v regióne, v SR a EÚ
- počet a kvalita zrealizovaných občianskych aktivít
- miera skvalitnenia života občanov v obci

4.2 Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR

Zdroje financovania realizácie PHSR je možné rozčleniť na dve základné kategórie:

Riadne zdroje finančného zabezpečenia

Verejné zdroje

- štátny rozpočet,
- štátne účelové fondy (Environmentálny fond, Štátny fond rozvoja bývania, Recyklačný fond),
- rozpočet vyšších územných celkov (VÚC Nitra),
- rozpočet obce.

Iné zdroje

- prostriedky fyzických osôb,
- prostriedky právnických osôb,
- úvery,
- príspevky medzinárodných organizácií,
- iné prostriedky.

Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia

- finančné prostriedky z Európskej únie (OP Slovensko 2021-2027)
- finančné prostriedky z Európskej únie (Program rozvoja vidieka 2021-2027)
- finančné prostriedky z Plánu obnovy a odolnosti

Záver

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vozokany na obdobie 2021 – 2027 vznikol pre potreby rozvoja obce a pre potreby vytvorenia určitého systému a smeru plánovania rozvoja obce.

Tento program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je rozčlenený do štyroch základných častí, a to charakteristika obce a regiónu, ďalej strategická časť zahrňujúca potreby obce Vozokany, programová časť a realizačná časť, ktorá obsahuje rozpis priorít, cieľov a úloh, ktorými by sa mala obec zaoberať v najbližších rokoch. Hlavné smery rozvoja obce obsahujú priority v rozhodujúcich oblastiach života komunity predovšetkým na úseku zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a regiónu za neustáleho zlepšovania kvality životného prostredia.

Chceme opäť upozorniť na to, že program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce nie je uzavretý dokument a je priebežne doplňovaný formou krátkodobých akčných plánov a v prípade zmeny východiskových podmienok aktualizovaný.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vozokany vychádza z priorít a cieľov vytýčených pre rozvoj Nitrianskeho samosprávneho kraja 2016 - 2022.

Veríme, že tento program hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude akýmsi navigačným podkladom, ktorý bude ukazovať smer úspešného rozvoja obce Vozokany nie len v období rokov 2021 - 2027.

PhDr. Blažej Slabý, CSc. – Project management

a

Európsky inštitút regionálneho rozvoja, n.o.

December 2020